

Barne,- likestillings- og inkluderingsdepartementet
Pb 8036 Dep.
0030 OSLO

Deres referanse

Vår referanse
14/00039-14

Vår dato
10.10.2014

Høringssvar om forslag til ny, utvidet unntaksordning for fedrekvote og mødrekvote i foreldrepengeordningen

Fellesorganisasjonen (FO) organiserer nær 27 000 barnevernspedagoger, sosionomer, vernepleiere og velferdsvitere. Over 80 prosent av våre medlemmer er kvinner.

Likestilling i revers

Fellesorganisasjonen (FO) mener forslaget kan bidra til å undergrave dagens ordning med egen permisjonskvote for far. Forslag om «en tillitsbasert unntaksordning» med egenerklæring fra foreldrene gjør det for enkelt å overføre ukene fra far til mor. FO ser derfor på forslaget som et skritt i å reversere et likestillingstiltak vi vet fungerer.

Inntil regjeringen tidligere i år vedtok å kutte i fedrekvoten med fire uker har det de senere årene vært en jevn utvidelse av kvoten. Begrunnelsene for utvidelsene har vært at far skal ta større del i omsorgen for egne barn, og forskning viser at fedre som har tatt omsorgsansvar i barnets første leveår fortsetter å ta et større omsorgsansvar. Samtidig som økt omsorg fra far er viktig i seg selv, er dette også en betingelse for at mødre kan i større grad delta i yrkeslivet og at foreldreskapet blir mer likestilt.

Lønnsforskjellene mellom foreldre øker i småbarnsfasen¹ og resultatet av fordeling av permisjon mellom foreldre får konsekvenser lenge etter at permisjonen er avsluttet. De valg som gjøres innen familien får store individuelle utslag økonomisk. Kvinner får livsvarig lavere inntekt og pensjon, mens menn øker sin inntekt og pensjonsopptjening.

FO mener det største hinderet for likestilling i Norge er at kvinner systematisk tjener mindre enn menn. Store lønnsforskjeller er urettferdig, og samfunnet er tjent med små forskjeller. Økonomisk selvstendighet for kvinner er en forutsetning for likestilling. Likestillingsarbeid er lønnsomt, og angår hele bredden i arbeidslivet; fra rekruttering, lønns- og arbeidsforhold til arbeidsmiljø.

¹ Jf. Meld. St. 6 (2010-2011) *Likestilling for likelønn*

FO

Besøksadresse:
Mariboesgt. 13
0183 Oslo

Postadresse:
Pb. 4693 Sofienberg
0506 Oslo

Telefon:
02380

Telefaks:
94 76 20 18

e-post:
kontor@fo.no

www.fo.no

Bankgiro:
9001.06.35674

Bankgiro kontigent:
9001.08.71394

Foretaksnr.:
870 953 852 MVA

Fedrekvoten fungerer

Siden innføringen av egen foreldrekvote for fedre i 1993 har det gradvis vært en økning i lengden av fedrekvoten, noe som har ført til at fedre er hjemme stadig lenger. Derfor har fedrekvoten vært svært effektiv for å øke fedres uttak av foreldrepermisjon.

I forslaget understrekes det at regelverket skal oppmuntre til likestilt foreldreskap der mor og far deler omsorgen for barnet, og at unntaksreglene derfor ikke skal være så vide at dagens kvoteordning ikke blir reell. I Danmark har en reduksjon av fedrekvoten resultert i at mødrene tar mer permisjon, og får større jobbfravær. Likelønnskommisjonen har påpekt at fravær fra arbeidsmarkedet må deles mer likt mellom kjønnene.

Forslaget om en tillitsbasert unntaksordning basert på egenerklæring innebærer blant annet at det ikke skal være nødvendig å legge ved dokumentasjon på at unntaksvilkårene er oppfylt. Begge de skisserte modellene for kontroll og dokumentasjon utgjør tillitsbasert ordning uten saksbehandling og særlig grad av dokumentasjon.

FO mener forslaget ikke tar høyde for sterke strukturelle forhold knyttet til menn og kvinner som omsorgspersoner og arbeidstakere. Det er fortsatt slik at menn har andre forventninger fra arbeidsgiver når de blir fedre en kvinner har når de blir mødre. En enkel unntaksordning basert på egenerklæring eller stikkprøver vil kunne føre til at fedre i enda større grad enn i dag forventes å ikke dele foreldrepengeperioden med mor.

Saksbehandling av unntak er helt nødvendig

Dagens foreldrepermisjonsordning er utformet for å være så fleksibel som mulig. Kvoten kan tas ut inntil barnet er fylt tre år. Hovedpoenget med en egen kvote til far er at det ikke skal være rom for unntak i hvem av foreldrene som tar ut denne delen, bortsett fra helt spesielle situasjoner knyttet til sykdom, som krever legeerklæring.

I høringsutkastet foreslås at foreldre som gjennomfører straff mv. eller varetektsfengsling og som ikke kan ha omsorg for barnet samtidig også bør få anledning til å overføre kvoten sin til den andre forelder. Fleksibelt uttak vil i mange tilfeller gjøre uttak av kvote mulig etter gjennomføring av straff. FO mener likevel søknad om overføring av kvote i noen slike tilfeller bør være mulig og vurderes enkeltvis på samme måte som dagens unntak ved alvorlig sykdom som umuliggjør omsorg.

Med vennlig hilsen

Mimmi Kvisvik
Forbundsleder

for Ane Lindholt
Fagkonsulent

